

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

1953 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 11-ԻՆ ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ՝ ԴԱԲԱՂ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅԱՄԲ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

10 սեպտեմբերի 2024 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Ա. Դիլանյանի (նախագահող), Վ. Գրիգորյանի, Հ. Թովմասյանի, Դ. Խաչատրյանի, Ե. Խունդկարյանի, Հ. Հովակիմյանի, Է. Շաթիրյանի, Ս. Սաֆարյանի, Ա. Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

Կառավարության ներկայացուցիչ՝ Էկոնոմիկայի նախարարի տեղակալ Տ. Սարգսյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «1953 թվականի դեկտեմբերի 11-ին հաստատված՝ Դաբաղ հիվանդության վերահսկումների մասին եվրոպական հանձնաժողովի կանոնադրությամբ ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2024 թվականի հունիսի 14-ի N 856-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել 1953 թվականի դեկտեմբերի 11-ին հաստատված «Դաբաղ հիվանդության վերահսկումների մասին եվրոպական հանձնաժողովի կանոնադրությունը վավերացնելու մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է այդ կանոնադրությամբ ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2024 թվականի հունիսի 17-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով վերոնշյալ կանոնադրությունը և հետազոտելով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը և սույն գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Ձ Ե Ց .**

1. Դաբաղ հիվանդության վերահսկումների մասին եվրոպական հանձնաժողովի կանոնադրությունը (այսուհետ՝ Կանոնադրություն) ընդունվել է 1954 թվականին:

2. Պայմանավորվող կառավարությունները, հաշվի առնելով դաբաղ հիվանդության կրկնվող բռնկումներով պայմանավորված՝ եվրոպական գյուղատնտեսությանը հասցվող ծանր կորուստների կրկնվող դրսևորումները կանխարգելելու ծայրահեղ անհրաժեշտությունը, ՄԱԿ-ի պարենի և գյուղատնտեսության կազմակերպության (այսուհետ՝ ՊԳԿ կամ Կազմակերպություն) շրջանակներում հիմնադրել են դաբաղ հիվանդության վերահսկման հարցերով եվրոպական հանձնաժողով (այսուհետ՝ Հանձնաժողով), որի նպատակն է եվրոպայում դաբաղ հիվանդության դեմ կանխարգելիչ և վերահսկիչ միջոցների մասով խթանել ազգային և միջազգային գործողությունները:

3. Կանոնադրությամբ Հայաստանի Հանրապետությունն ստանձնում է մի շարք պարտավորություններ, մասնավորապես՝

3.1. վերահսկել դաբաղ հիվանդությունը՝ նպատակ ունենալով վերջնականապես

վերացնել այն համապատասխան կարանտինային և սանիտարական միջոցների նախաձեռնման և հետևյալ մեկ կամ ավելի մեթոդների կիրառման միջոցով.

1) սպանդի քաղաքականություն,

2) սպանդ՝ պատվաստման հետ միասին,

3) հիվանդությունների դեմ լիովին անընկալունակ ընտանի խոշոր եղջերավոր անասունների պահպանում պատվաստման միջոցով. այլ դյուրընկալ անասուններ կարող են պատվաստվել,

4) պատվաստումներ բռնկումներին հարող տարածքներում (հոդված II, մաս 1),

3.2. ունենալ դաբաղ հիվանդության ներթափանցումների անհապաղ կառավարման համար նախատեսված արտակարգ իրավիճակների պլան և ապահովել ֆինանսական, մարդկային և տեխնիկական ռեսուրսների բավականաչափ հասանելիություն (հոդված II, մաս 2),

3.3. տնօրինման տակ ունենալ պատվաստանյութերի կամ պատվաստանյութ մշակելու հակամարմինների պաշար, որը բավարար կլինի հիվանդության դեմ պատշաճ պաշտպանություն ապահովելու համար, եթե հիվանդության տարածումը չի կարող վերահսկվել բացառապես սանիտարական միջոցներով, համագործակցել և բոլոր համաձայնեցված միջոցներով աջակցել մյուս անդամներին դաբաղ հիվանդության վերահսկման, մասնավորապես՝ ըստ անհրաժեշտության պատվաստանյութերի կամ պատվաստանյութ մշակելու հակամարմինների պաշարների հարցում (հոդված II, մաս 3),

3.4. սահմանել կարգավորումներ՝ դաբաղ հիվանդության բռնկումներից առաջացող վարակի տեսակավորման համար, Հանձնաժողովի կողմից պահանջվող կարգով, և անմիջապես ծանուցել Հանձնաժողովին և Կենդանիների առողջության համաշխարհային կազմակերպությանը (այսուհետ՝ ԿԱՀԿ) նմանատիպ տեսակավորման արդյունքների վերաբերյալ (հոդված II, մաս 4),

3.5. սահմանել կարգավորումներ՝ ՊԳԿ-ի կողմից սահմանված Համաշխարհային տեղեկատու լաբորատորիային նոր իզոլյատներ անհապաղ ուղարկելու համար՝ հետագա բնութագրման նպատակով (հոդված II, մաս 5),

3.6. տրամադրել Հանձնաժողովին ցանկացած տեղեկատվություն, որն անհրաժեշտ կլինի վերջինիս գործառույթներն իրականացնելու համար: Մասնավորապես անդամները պետք է անհապաղ զեկուցեն Հանձնաժողովին և ԿԱՀԿ-ին դաբաղ հիվանդության ցանկացած բռնկումների և ծավալի վերաբերյալ և պետք է կազմեն այդպիսի հետագա մանրակրկիտ զեկույցներ՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով (հոդված II, մաս 6),

3.7. Կազմակերպության գլխավոր տնօրենի միջոցով պայմանավորվածություններ ձեռք բերել ԿԱՀԿ-ի հետ՝ Կազմակերպության և ԿԱՀԿ-ի միջև ցանկացած համաձայնագրերի շրջանակում՝ ապահովելու համար, որ բոլոր անդամներին տրամադրվի տեխնիկական խորհրդատվություն՝ դաբաղ հիվանդության վերահսկմանը վերաբերող ցանկացած խնդրի վերաբերյալ, հիվանդության բռնկումների և վարակի բացահայտման վերաբերյալ համապարփակ տեղեկատվությունը հավաքագրվի և տարածվի հնարավորինս արագ, իրականացվի դաբաղ հիվանդության համար պահանջվող հատուկ հետազոտական աշխատանք (հոդված IV, մաս 1),

3.8. հավաքագրել տեղեկատվություն դաբաղ հիվանդության վերահսկման և հետազոտական ազգային ծրագրերի վերաբերյալ (հոդված IV, մաս 2),

3.9. համապատասխան անդամների հետ խորհրդակցությամբ սահմանել նման անդամներին անհրաժեշտ օգնության բնույթը և ծավալները՝ իրենց ազգային ծրագրերն իրականացնելու նպատակով (հոդված IV, մաս 3),

3.10. խրախուսել և ծրագրել համատեղ գործողություններ այն դեպքում, երբ դրանք անհրաժեշտ են կանխարգելման և վերահսկման ծրագրերի իրականացման համար, և այս նպատակով ձեռնարկել միջոցներ՝ պատշաճ ռեսուրսներ հասանելի դարձնելու համար, օրինակ՝ պատվաստանյութի մշակման և պահման համար՝ անդամների միջև համաձայնագրերի միջոցով, և նպաստել դաբաղ հիվանդության համաշխարհային վերահսկմանը (հոդված IV, մաս 4),

3.11. կազմակերպել պատշաճ հարմարություններ՝ վարակի տեսակավորման և բնութագրման նպատակով (հոդված IV, մաս 5),

3.12. ապահովել միջազգային լաբորատորիայի (Համաշխարհային տեղեկատու լաբորատորիա) հասանելիությունը՝ պատշաճ մեթոդներով վարակի արագ բնութագրման հնարավորություններով (հոդված IV, մաս 6),

3.13. պահպանել տեղեկություններ անդամ երկրներում և այլ երկրներում հակամարմինների և վարակի հասանելի պաշարների վերաբերյալ և իրավիճակը պահել շարունակական վերահսկողության ներքո (հոդված IV, մաս 7),

3.14. տրամադրել խորհրդատվություն մյուս կազմակերպություններին հասանելի ցանկացած ֆինանսական միջոցների հատկացման վերաբերյալ՝ Եվրոպայում դաբաղ հիվանդության կանխարգելման և վերահսկման հարցում աջակցելու նպատակով (հոդված IV, մաս 8),

3.15. ձեռք բերել պայմանավորվածություն՝ Կազմակերպության գլխավոր տնօրենի միջոցով, այլ կազմակերպությունների, տարածաշրջանային խմբերի կամ Հանձնաժողովի անդամ չհամարվող երկրների հետ՝ Հանձնաժողովի կամ վերջինիս կոմիտեների աշխատանքում մասնակցելու կամ դաբաղ հիվանդության վերահսկման խնդիրների հարցում փոխօգնություն տրամադրելու համար: Այս պայմանավորվածությունները կարող են ընդգրկել համատեղ կոմիտեների ստեղծում կամ դրանցում մասնակցություն (հոդված IV, մաս 9),

3.16. հանձնառել վարչական բյուջե վճարել իր տարեկան մասնաբաժինը՝ ըստ մասնաբաժինների սանդղակի: Այս մասնաբաժինների սանդղակը սահմանվում է Հանձնաժողովի կողմից իր անդամների երկու երրորդի մեծամասնությամբ՝ Հանձնաժողովի Ֆինանսական կանոնակարգերի համաձայն (հոդված XIII, մաս 1):

4. Կանոնադրության համաձայն՝ Հանձնաժողովի հատուկ գործառույթներն են՝

4.1. աջակցել արտակարգ իրավիճակներում բռնկումների կանխարգելմանը և վերահսկմանը՝ Հանձնաժողովի և համապատասխան անդամի կամ անդամների կողմից պատշաճ համարվող ցանկացած եղանակով (հոդված V, մաս 1),

4. 2. ձեռնարկել համապատասխան գործողություններ՝ հակամարմինների և (կամ)

պատվաստանյութի պահեստավորման, «անվտանգության գոտիների» ստեղծման, արտակարգ իրավիճակներին տրվող արձագանքը կառավարելու համար պահանջվող անձնակազմի վերապատրաստման, կենսամեկուսացման համապատասխան չափանիշների պահպանման և խթանման ոլորտներում, ինչպես նաև Հանձնաժողովի նպատակներն իրագործելու նպատակով անդամ պետությունների կամ Գործադիր կոմիտեի կողմից առաջարկված և Հանձնաժողովի կողմից հաստատված հատուկ ծրագրերն իրականացնելու ուղղությամբ (հոդված V, մաս 2):

5. Կանոնադրության համաձայն՝ ցանկացած անդամ պետություն կարող է իր ընդունման փաստաթուղթն ուժի մեջ մտնելու օրվանից հաշված մեկ տարին լրանալուց կամ Կանոնադրությունն ուժի մեջ մտնելուց հետո ցանկացած ժամանակ դուրս գալ Հանձնաժողովից՝ կախված այն հանգամանքից, թե որ ամսաթիվն է ավելի ուշ, դուրս գալու մասին գրավոր ծանուցելով Կազմակերպության գլխավոր տնօրենին, որն այդ մասին անմիջապես տեղեկացնում է Հանձնաժողովի բոլոր անդամներին: Դուրս գալն ուժի մեջ է մտնում դուրս գալու մասին ծանուցումն ստանալու օրվանից մեկ տարի հետո: Երկու տարի անընդմեջ մասնաբաժին չվճարելը ենթադրում է վճարումը չկատարած անդամի դուրս եկած լինելը Հանձնաժողովի կազմից (հոդված XVI, մաս 1 և մաս 2):

6. Սահմանադրական դատարանը գտնում է, որ Կանոնադրությամբ Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած պարտավորությունները համահունչ են Սահմանադրության 13-րդ հոդվածով ամրագրված՝ միջազգային իրավունքի հիման վրա՝ բոլոր պետությունների հետ բարիդրացիական, փոխշահավետ հարաբերությունների հաստատմանն ուղղված՝ արտաքին քաղաքականության իրականացման նպատակներին:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց** .

1. 1953 թվականի դեկտեմբերի 11-ին հաստատված՝ Դաբաղ հիվանդության վերահսկումների մասին եվրոպական հանձնաժողովի կանոնադրությամբ ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ

10 սեպտեմբերի 2024 թվականի
ՍԴՈ-1743